

Обосновка към методология и критерии за подбор на операция „Достъп до образование за всяко дете“

Осигуряването на пълно обхващане на децата в системата на предучилищното и училищното образование е една от водещите линии на държавната политика на Р България в сферата на образованието през последното десетилетие.

Още в **Националната програма за развитие: България 2020 (НПР БГ2020)**¹ е заложено като приоритет намаляването на отпадналите и преждевременно напусналите образователната система до достигне нива под 11%. Този приоритет е включен като съществена част от цялостния пакет от мерки за реформиране и модернизиране на българската образователна система. В подкрепа на реформите през 2016 г. е приет **Законът за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)**, с който се гарантира осигуряването на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и ученик и се въвежда задължително предучилищно образование от четири годишна възраст. Съществена част от реформисткия характер на приетия закон е приоритетното въвеждане на политиките за приобщаващо образование, които изцяло отговарят на европейските изисквания. Един от основните нормативни документи в тази област е **Наредбата за приобщаващо образование**, която определя държавния образователен стандарт за приобщаващо образование² и в частност условията и реда за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, съобразно индивидуалните им потребности. С въвеждането на политиките за приобщаващо образование наред с всичко друго се цели и намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система, както и осигуряване на равен достъп и трайно задържане на децата и учениците в предучилищно и училищно образование с фокус тези от уязвими групи.

В подкрепа за утвърждаването на приобщаващия характер на българското образование и стремежа за пълно обхващане на всички подлежащи на образование деца е създаден и междуинституционален механизъм, който да осигури равнопоставеното включване на всяко дете в образователния процес. През 2017 г. с РМС № 373/05.07.2017г., последвано от ПМС № 100/08.06.2018 г. (изм. и доп. с ПМС № 259/14.10.2019 г.) е създаден постоянно действащ **Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (Механизмът)**. Механизмът включва създаване, актуализиране и дейности на екипи за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (**екипи за обхват**)³; взаимодействие на институциите по

¹ [Национална програма за развитие: България 2020 \(НПР БГ2020\)](#)

² Съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредбата за приобщаващо образование: “Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.”

³ Съгласно ПМС № 100/08.06.2018 г. (изм. и доп. с ПМС № 259/14.10.2019 г.) екипите за обхват включват представители на регионалните управления на образованието, на съответните институции в системата на предучилищното и училищното образование от района им на обхват, на съответната община, на съответната

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

прилагането на комплекс от мерки за обхващане и включване в образователната система и предотвратяване на ранно отпадане на децата в риск; прилагане на процедура за отпускане на семейни и други помощи в натура спрямо индивидуалните потребности на децата и учениците, както и подобряване на координацията при прилагане на санкции спрямо родителите при неизпълнение на задълженията им по ЗПУО и Закона за закрила на детето; организиране на регулярен обмен на информация между ангажираните институции и координиране на техните съвместни действия за налагане на съответни санкции по реда на същите закони на родители, чиито деца в задължителна предучилищна и училищна възраст не посещават училище. Също така Механизмът осигурява взаимодействие на институциите за проследяване упражняването на правото на децата на задължително образование при пътуване и миграция; обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствия на децата и учениците; внедряване, развитие, поддържане и управление на **Информационна система за реализация на механизма (ИСРМ)**, която предоставя интегрирана електронна среда и инструментариум при регламентирани условия. За целите на Механизма кметовете на общини разпределят територията на всяка община на райони на обхват за всяка образователна институция. Екип за обхват се създава към всеки район на обхват.

Резултатите от действието на Механизма доказват по категоричен начин, че преодоляването на проблема с обхващането и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст изисква прилагането на интегрирана политика, активно взаимодействие на всички отговорни институции и използване на разнообразни подходи и инструменти. Постигнати са много добри резултати в записването в образователните институции на деца и ученици, които са отпаднали или които никога не са били записвани в училище или детска градина. В **Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030 г.)**⁴ е посочено, че в резултат на дейностите по Механизма в периода от 2017 г. до февруари 2020 г. екипите за обхват (над 11 000 души от различни институции) са върнали обратно в училище и в детска градина или са записали за първи път 51 460 деца и ученици. Делът на необхванатите ученици на възраст от 5 до 16 години през учебната 2019/2020 г. намалява почти два пъти в сравнение с предходната учебна 2018/2019 г. (от 8,47% на 4,73%). По данни на Министерство на образованието и науката (МОН) към 2023 г.⁵ за целия период на функциониране на Механизма делът на отпадналите от образователната система деца е намалял с 40%. Само през учебната 2022/2023 г. върнатите и трайно включени в образователната система деца и ученици са 12 439, като от тях 7992 никога не са били записвани досега в детска градина или училище. В 44% от случаите причина за отпадане от

дирекция „Социално подпомагане“ и на съответната областна дирекция/районно управление на Министерството на вътрешните работи. Според спецификата на дейността и изпълняваните дейности в екипите за обхват се включват и служители на дирекции „Бюро по труда“ или филиали в съответното населено място, на детска педагогическа стая, представители на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, на регионалните здравни инспекции, кметове и кметски наместници на малки селища и представители на други институции. По предложение на ангажираните институции в екипите за обхват могат да бъдат включени и други лица, които работят в институциите по въпросите на обхващането, включването и превенцията на отпадането от образователната система на децата и учениците. Представители на училището или детската градина в екипа за обхват са образователните медиатори, социалните работници, помощниците на учителя и педагогически специалисти (без директора), както и лица, ангажирани с мерки за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

⁴ <https://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=1399>

⁵ [Министерство на образованието](#)

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

училище са нежелание, липса на ангажираност и подкрепа от страна на родителите и семейството. Поради отсъствия отпадат около 13%. Други причини за отпадане са тежко материално положение в семейството, гледане на болни родители или на по-малки братя и сестри, фактически брак.

В подкрепа на усилията за максимален обхват и работата на Механизма се изпълняват и няколко Национални програми. В *Национална програма „Заедно за всяко дете“ за 2024 г.* се осигурява финансиране за поддръжката на ИСРМ и подкрепа за екипите за обхват за осъществяване на мярка „Посещение на адрес“. Друга ефективна практика, въведена от МОН за решаване на проблемите с обхвата и отпадането, е въвеждането на образователните медиатори за активна работа с родителите чрез *Национална програма „Подкрепа на образователните медиатори и социални работници“*, реализирана през 2022 г. Понастоящем работата на образователните медиатори се финансира единствено за работа с деца и ученици от уязвими групи съгласно утвърденото от МОН годишно разпределение съгласно Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

През програмен период 2014-2020 г. целта за постигане на максимален обхват на образователната система е адресирана и с целенасочени интервенции с проекти по Оперативна програма „Наука, образование и интелигентен растеж“ (ОПНОИР). По проект BG05M2OP001-2.004-0004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час) – фаза I“, 451 498 ученици са включени в дейности за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности, посредством целодневна организация на учебния процес и занимания по интереси. По проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ е поставен специален фокус върху учениците от уязвими групи. Оказана е помощ на ученици, натрупали пропуски при усвояването на учебното съдържание по определени учебни предмети, с цел предотвратяване на риска от преждевременното им напускане на образователната система, като са организирани и проведени допълнителни обучения. Назначените по проекта медиатори и социални работници са осъществявали по време на COVID пандемията връзката между училището и учениците, които не са участвали в обучение от разстояние в електронна среда чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии. Данните към 31.01.2022 г. показват, че 165 744 ученици в риск от отпадане от образователната система, от включените в проекта 1 670 училища, са преминали през допълнителни обучения, при планирани 120 000. Едно от големите постижения на проекта е, че в рамките на неговото изпълнение в 903 училища са назначени образователни медиатори/социални работници. Съществен принос към политиката за обхващане, включване и задържане в предучилищно образование оказа и проект BG05M2OP001-3.005--0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ по ОПНОИР, по който се финансират разходите за такси, свързани с грижата за деца от уязвими групи, програми за обучение на родителите, педагогическа, психологическа и социална подкрепа на децата.

В настоящия програмен период 2021-2027 г. до този момент се изпълняват 2 операции от стратегическо значение с конкретен бенефициент МОН - „Успех за теб“ (в рамките на процедура BG05SFPR001-1.003 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в предучилищното образование“ и „Силен старт“ (в рамките на процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование). По проектите се предоставя обща подкрепа за личностно развитие на деца/ученици с фокус

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

представители от уязвими групи, както и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби за трайното приобщаване в предучилищното и училищното образование. За целта детските градини/училищата могат да наемат образователни медиатори, психолози, логопеди и ресурсни учители, за да подобрят възможностите за осъществяване на индивидуална и групово работа за психо-социална рехабилитация на децата./учениците. На ниво детска градина/училище децата ще бъдат включвани в допълнителни обучения, занимания по интереси, спортни занимания, дейности, свързани с опазване на природата и др. с оглед намаляване риска от отпадане от образователната система. Чрез различни инициативи и мероприятия за интензивна работа с родители ще се подпомага активното им включване в образователния процес и в живота на образователната институция. Предвидени са и обучения на педагогически и непедагогически специалисти (медиатори и социални работници), които предоставят експертно-методическа помощ по дейностите за личностно развитие.

Въпреки сериозните усилия на институционално ниво данните за постигнатия обхват на образователната система са все още далеч от желаните. В **Обзор на образованието и обучението за 2023 г.**⁶ е констатирано, че България все още изостава от средните стойности на равнище ЕС по отношение на обхвата на образованието в ранна детска възраст и случаите на преждевременно напускане на училище. Едва 88,8 % от българските деца между 3-годишна възраст и възрастта за започване на задължително начално образование през учебната 2022/2023 г. са били обхванати от образованието в ранна детска възраст. Този процент е значително по-нисък от средната стойност за ЕС от 92,5 % и целта на равнище ЕС от 96 %, която трябва да бъде постигната до 2030 г. През 2022 г. процентът на преждевременно напусналите системата на образованието сред хората на възраст между 18 и 24 години е спаднал до 10,5 %. Този процент е все още над средната стойност за ЕС от 9,6 % и целта на равнище ЕС от 9 % до 2030 г. Преждевременното напускане на училище продължава да бъде особено високо в селските райони и при ромите⁷. През 2022 г. процентът спада особено осезаемо в селските райони (от 27,9 % през 2017 г. до 19,1 % през 2022 г.). По данни от преброяването през 2021 г. 11.8% от самоопределилите се към ромската етническа група на възраст 9 и повече навършени години са неграмотни. Този дял е 3.4% и 0.5% съответно за самоопределилите се към турската и българската етническа група.

Всичко това показва, че за максимален обхват и трайно включване в образование, както и за предотвратяване на отпадането от училище и преждевременното напускане на образование е необходимо осъществяването мерки да бъдат продължени и разширени, като бъдат надградени дейностите по Механизма за обхват през програмен период 2021-2027 г. Основна визия в **Стратегическата рамка за образование, обучение и учене в Република България (2021-2030)** е през 2030 година всички български младежи да завършват училищно образование като функционално грамотни, иновативни, социално отговорни и активни граждани, мотивирани да надграждат своите компетентности чрез учене през целия живот, като приобщаващото образование остава приоритетна образователна политика. Водещите цели на Стратегическата рамка са повишаване на дела на обхванатите деца на възраст 4 г. в предучилищно образование спрямо общия брой на децата на 4 годишна възраст от 76,6% през 2018 г. на 91% през 2030 г. и увеличение на средния брой години, прекарани в образование от 11,8 г. през 2019 г. на 14 г. през 2030 г. Всичко това е в синхрон с цел 4 „Качествено

⁶ [Обзор на образованието и обучението за България 2023 г.](#)

⁷ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-roma-survey-2021-main-results2_en.pdf

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

образование“ от целите за устойчиво развитие на ООН, като един от основните приоритети е осигуряване на приобщаващо и качествено образование за стимулиране на възможностите за учене на всички през целия живот.

Едно от основните предизвикателства, идентифицирани в **Програма „Образование“ 2021-2027 г.**, е свързано с подобряване на достъпността до предучилищно и училищно образование, подобряване на приобщаващия характер на образователната система и подобряване и надграждане на условията за личностно развитие и намаляване на дела на преждевременно напускащите образование и обучение. В тази връзка по Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ на ПО 2021-2027 г. е заложена настоящата **операция от стратегическо значение**⁸, предназначена да подпомогне постигането на максимален обхват на образователната система чрез приобщаване на всички целеви групи, включително уязвимите групи, и осигуряване на хоризонтална подкрепа за всяко дете и ученик.

Подкрепата по операцията ще бъде насочена към преодоляване на следните нужди от инвестиции с висок приоритет, очертани като специфични за страната в **Приложение Г на Доклада за България на Европейския семестър за 2019 г.**⁹:

- подобряване на приобщаващото, достъпно и качествено образование и грижи в ранна детска възраст, включително съответната инфраструктура и оборудване;
- предотвратяване на преждевременното напускане на училище посредством целенасочен подход и насърчаване на гъвкави програми за втори шанс;

Тя е в изпълнение на целите на приоритет 1 „Образование и умения“ на **Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030** (НПР БЪЛГАРИЯ 2030)¹⁰ и по-конкретно ще подкрепи усилията за постигане на дял на преждевременно напусналите образование и обучение от 7% до 2030 г. Операцията ще има принос към постигане на следните приоритети и цели на **Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)**: Цел 1.1. „Разширяване на обхвата на децата от 0 до 7 години в образование и грижи в ранна детска възраст. Ефективна социализация“ от Приоритетна област 1 „Ранно детско развитие“, Цел 5.2. „Взаимодействие с деца и родители за създаване на положително отношение към образованието“ от Приоритетна област 5 „Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция“, Цел 4.1. „Създаване и развиване на ефективни училищни общности“ и Цел 4.2.: „Обединяване на ресурсите на семейството и детската градина/училището за пълноценното развитие на детето/ученика“ от Приоритетна област 4 „Сплотени училищни общности и системна работа с родителите“. Дейностите ще се изпълняват с фокус върху децата и учениците от уязвими групи, включително маргинализирани като роми. В тази връзка операцията ще подкрепи постигането на цел 1. „Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми“, цел 2. „Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми“, цел 6. „Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими

⁸ Съгласно чл. 2, т.5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 „операция от стратегическо значение“ означава операция, която има значителен принос за постигането на целите на дадена програма и за която се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация.

⁹ [Доклад на ЕК за България 2019](#)

¹⁰ <https://strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?Id=1330>

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите“, заложи в приоритет 1 „Образование и обучение“ на **Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030)**¹¹. Цялата операция ще допринесе за изпълнение на **Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14.06.2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата** за подкрепа на целевите действия за борба с детската бедност, съответно за Код по измерение: Допълнителни тематични области във връзка с ЕСФ+: 06 „Преодоляване на детската бедност“.

Основната цел на операцията е постигането на максимален обхват на децата и учениците в предучилищното и в училищното образование и намаляване дела на отпадналите и преждевременно напусналите образование.

Специфични цели на операцията са:

- Подобряване на ефективното функциониране на механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в предучилищно и училищно образование и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици;
- Повишаване на степента на обхват в образователната система на деца и ученици от уязвими¹² групи, включително роми, търсещи или получили международна закрила и мигранти;
- Насърчаване на ефективни училищни общности за утвърждаване на положително отношение към образованието при взаимодействие с деца и родители;

Операцията ще се реализира чрез процедура за **директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ** по реда на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление и чл. 2, т. 2 от ПМС № 23/13.02.2023 г. с **конкретни бенефициенти** – 28-те Регионални управления на образованието; **партньори** - образователни институции (детски градини и училища) и институциите, имащи представители в екипите за обхват по места съгласно ПМС № 100/2018 г., а именно: всички общини, всички училища и детски градини, териториални структури на Агенция за социално подпомагане (дирекции „Социално подпомагане“), Министерство на вътрешните работи (областни дирекции/районни управления на МВР), Агенция по заетостта (дирекции „Бюро по труда“), Държавна агенция за закрила на детето, Министерство на здравеопазването (регионални здравни инспекции). **Допустимите целеви групи** са деца и ученици, необхванати, отпаднали и/или застрашени от отпадане от образователната система, техните родители, учители, други педагогически специалисти и непедagogически персонал, в това число образователни медиатори, социални работници, помощник-учители, помощник-възпитатели и др., които са членове на екипи за обхват, представители на институциите, участващи в екипите за обхват по места съгласно ПМС №100/2018 г. Допустимите дейности по операцията са следните:

Дейност 1. Допълване на екипите за обхват на местно ниво:

¹¹ <https://strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?Id=1541>

¹² Съгласно Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование "Деца и ученици от уязвими групи" са деца и ученици в основната степен на образование и в I и II гимназиален етап на обучение, застрашени от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование или чийто достъп до образование е поставен в повишен риск, поради ниското образователно ниво на родителите/настойниците им и свързаните с това неблагоприятна позиция на пазара на труда и риск от социално изключване.

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

- включване на допълнителни специалисти в екипите за обхват (възпитатели, психолози, педагогически съветници, социални работници, образователни медиатори и др.) за осигуряване ефективното функциониране на Механизма;
- обезпечаване изпълнението на дейностите за посещения на адреси (по домовете) от екипите за обхват извън работно време

В рамките на дейността ще се чрез покриват командировъчни, транспортни и други разходи¹³, необходими за осъществяването на посещения на адреси от екипите за обхват. извън работно време

Дейност 2. Обучения за повишаване на капацитета и уменията на екипите за обхват:

- обучения на екипите за обхват за изграждане на умения за оценка на риска от отпадане и превенция, комуникационни умения за работа с родители и деца/ученици, вкл. такива от уязвими групи, умения за създаване на индивидуален профил на дете/ученик в риск и план за работа с него и родителите му, включително причините за невключване/отпадане от образование и идентифициране на необходимостта от включване на конкретни специалисти за работа по конкретен случай, умения за работа с местни общности/лидери и др.
- обучения за работа с Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на потребностите им от индивидуална подкрепа¹⁴ обучения на екипите за обхват, включително новоангажираните допълнителни специалисти в екипите за обхват (възпитатели, психолози, педагогически съветници, социални работници, образователни медиатори и др.), за работа със Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ) и периодичните ѝ актуализации.

Дейност 3. Работа с родители за разясняване на ползите от образованието:

- информационни кампании и информационни дни за разясняване на ползите от образованието и за стимулиране осигуряването на трайно присъствие на децата/учениците в образователните институции, вкл. чрез ангажиране на местни власти и неправителствени организации; индивидуални и групови срещи, тематични беседи и семинари за родители за повишаване на ангажираността и мотивацията им за включване и трайно присъствие на децата им в образование и за осведомяване относно законите им задължения за включване в предучилищно и училищно образование;

Дейност 4. Изграждане на устойчиви институционални партньорства и сплотени образователни общности:

¹³ Съгласно чл.3, ал.2, т.5; чл.3а, т.2, чл.5, ал.8, т. 5 и т.6 от ПМС №100/2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (загл. изм. и доп. - ДВ, бр. 82 от 2019 г.)

¹⁴ Разработен по проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014–2020 г.

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

- подкрепя за установяване на ефективно взаимодействие на местно и регионално ниво между представителите на институциите по Механизма по места, общините, областните управители, местната общност и неправителствения сектор – провеждане на междуинституционални срещи, вкл. месечни срещи на координационните центрове по Механизма¹⁵, семинари, медийни изяви и обмен на опит, добри практики и иновативни подходи за постигане на пълен обхват и превенция на отпадането от образователната система;
- провеждане на съвместни дейности като дни на отворените врати, открити уроци с участието на родители на деца, които не са включени все още в образователната система, учители (педагогически специалисти) и непедagogически персонал, в т.ч. образователни медиатори, социални работници, насочени към повишаване мотивацията за приобщаване и активно участие в образователната общност;

Конкретните бенефициенти – 28 РУО следва да обосноват включването на всички или част от районите за обхват в операцията като осъществят подбор на районите за обхват и на образователните институции в тях (детски градини и училища на територията на съответното РУО) на база актуални данни за необхванатите и отпаднали от образование деца и ученици. Обосновката следва да е според концентрацията на необхванатите и отпаднали от образование деца и ученици по различни причини вкл. и по неуважителни причини за отпадане или незаписване в образование (като се използват данните от ИСРМ и докладите на екипите за обхват). За целта конкретните бенефициенти следва да представят в своето проектно предложение **Обосновка за подбора на районите за обхват/екипите за обхват за включване в проектното предложение.**

Бюджетът на операцията е в размер на **17 250 000 лв.**, като се разпределя пропорционално между 28-те РУО-конкретни бенефициенти на база на обективни данни от ИСРМ за децата и учениците, които са необхванати, отпаднали или в риск от отпадане на територията на всяко РУО за последната учебна 2023/2024 година.

Методология за разпределение на бюджета между 28 конкретни бенефициенти -РУО

Стъпка 1. Чрез данните за брой необхванати, отпаднали или в риск от отпадане на територията на всяко РУО е изчислен дялът в процент на всяко РУО от общия брой необхванати, отпаднали или в риск от отпадане за цялата страна. 28-те РУО са класирани в низходящ ред на база получените стойности. Резултатът показва, че на челни позиции по брой необхванати, отпаднали или в риск от отпадане са РУО-София-град (14%), следвано от РУО-Пловдив с 12% и РУО-Варна, РУО-Сливен и РУО-Бургас, съответно с по 6% в челната петица.

Стъпка 2. Общият бюджет на операцията 17 250 000 лв. е разпределен между РУО на база полученото дялово разпределение между РУО по брой на незаписаните, отпаднали и намиращите се в риск. Резултатът показва, че за РУО-София-град и РУО-Пловдив изчисленият бюджет е над фиксирания максимален бюджет на ниво проект от 1 200 000 лв. съгласно ИГРП за 2024 г., а за други 5 РУО (РУО-Разград, РУО-Враца, РУО-Габрово, РУО-Видин, РУО-Смолян) изчисленият бюджет е под индикативно определения минимален праг в Индикативната годишна работна програма за 2024 г. на ниво проект – 250 000 лв. С оглед синхронизиране на разпределението на бюджета с минималния/максималния праг на

¹⁵ Съгласно чл. 5, ал.3, т.3 само когато същите не са финансирани с други публични средства.

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

финансирането на ниво проект е извършена корекция в оригиналното разпределение, като оригиналният индивидуален бюджет на цитираните РУО, излизащи извън минималния/максимален праг на помощта са приравнени към съответните прагове.

Стъпка 3. Освободеният след корекцията бюджет се преразпределя по равно между 21 РУО-та, попадащи в междинната група по бюджет до изчерпване на свободния бюджет. На финала полученият индивидуален бюджет за всяко РУО е закръглен до най-близкото кръгло число.

Резултатът от изчисленията показва, че независимо от направените корекции в размера на индивидуалните бюджети на РУО процентният дял на всяко РУО от общия бюджет е максимално сходен с процентния дял на РУО по брой необхванати, отпаднали или в риск от отпадане от цялата страна.

Продължителността на операцията е 36 месеца. Бюджетът на операцията се планира и отчита спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2¹⁶ съгласно заложеното разпределение между тях в ПО като максимум 3 403 237 лв. от общия бюджет на операцията следва да бъде планиран и отчетен към категория Регион в преход (Югозападен район). Останалите средства следва да се отчитат към категория *По-слабо развити региони* (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район), като поне 50% от средствата за всички по-слабо развите региони на страната се разпределят общо за Северозападен, Северен централен и Североизточен райони, съгласно поет ангажимент в Споразумението за партньорство на Република България за 2021-2027 г. Предвид спецификата на Механизма партньорството в проектите между всяко РУО-конкретен бенефициент, останалите институции от Механизма по места и ДГ/училища, подбрани на база представен от РУО Анализ на районите за обхват и екипите за обхват на територията на РУО, е задължително.

Финансирането на дейностите по настоящата операция е по реда на чл. 53, параграф 1, буква д) на Регламент (ЕС) 2021/1060 и се предоставя под формите, посочени в чл. 53, параграф 1, буква б) – буква г) на същия Регламент. За целта УО на ПО 2021-2027 и разработва Таблица на единичните разходи и еднократните суми. Конкретните бенефициенти планират бюджетите на проектите си предложения на база на обосновка за планирания брой целеви групи, които ще бъдат обхванати в проектите и планираните дейност, и в съответствие с максималните допустими размери на БФП, определени за всяко РУО. Плащанията ще се извършват на етапи на база постигнати резултати при реализацията на проектното предложение.

На база на планирания максимален допустим размер на БФП за всяко РУО са определени максимални стойности на индикаторите, които да бъдат постигнати от всяко отделно РУО при изпълнение на проектно предложение по операцията.

Индикатори за изпълнение по операцията:

- SOI 1.1.Брой деца и ученици обхванати от механизма за съвместна работа на институциите – **32 702**.

¹⁶ Региони, съответстващи на ниво 2 на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, създадена с Регламент (ЕО) № 1059/2003, изменен с Регламент (ЕС) 2016/2066.

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

От които	Целева стойност
Регион в преход (ЮЗР)	5 450
София-град	до 1 924
Благоевград	до 1 042
София-област	до 1 042
Кюстендил	до 721
Перник	до 721
По-слабо развити региони	27 252
Пловдив	до 2 361
Варна, Сливен, Бургас	до 1 968
Пазарджик, Стара Загора, Кърджали	до 1 673
Добрич, Шумен, Плевен, Търговище	до 1 279
Русе, Велико Търново, Хасково, Силистра	до 1 082
Монтана, Ловеч, Ямбол	до 689
Разград, Враца, Габрово, Видин, Смолян	до 492

Индикаторът измерва броя на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст, необхванати в образователната система, които са посещавани от екипите за обхват по механизма за съвместна работа на институциите и са обект на екипна или индивидуална работа в рамките на периода на операцията по ПО 2021-2027 г. Необхванати деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (съгласно чл. 8 от ЗПУО, изменение ДВ, бр.82 от септември 2020 г.) са незаписани и отпаднали деца и ученици на възраст от 4 до 16 години, които по данни на ГД ГРАО имат настоящ адрес в страната, за които екипите за обхват не са получили сведения за заминаването им в чужбина и въпреки това не фигурират в Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО).

За целите на операцията под обхванати деца и ученици по механизма за съвместна работа на институциите се разбира посещаваните от екипите за обхват необхванати в образование деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, намерени на адресите им в рамките на периода на операцията, които са обект на екипна или индивидуална работа в рамките на периода на операцията, както и ненамерените деца и ученици, за които се изясняват причините за отпадане и незаписване в образование.

- SOI 1.3. Брой родители, подкрепени в процеса на приобщаващото образование – **32 702**.

От които	Целева стойност
Регион в преход (ЮЗР)	5 450
София-град	до 1 924
Благоевград	до 1 042

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

София-област	до 1 042
Кюстендил	до 721
Перник	до 721
По-слабо развити региони	27 252
Пловдив	до 2 361
Варна, Сливен, Бургас	до 1 968
Пазарджик, Стара загора, Кърджали	до 1 673
Добрич, Шумен, Плевен, Търговище	до 1 279
Русе, Велико Търново, Хасково, Силистра	до 1 082
Монтана, Ловеч, Ямбол	до 689
Разград, Враца, Габрово, Видин, Смолян	до 492

Индикаторът измерва броя на родителите, които са включени в дейности за повишаване осведомеността от ползите от образование и задълженията им за включване на децата им в задължително предучилищно и училищно образование и за формиране на мотивация за активно приобщаване в системата на предучилищното и училищно образование в рамките на операцията по ПО 2021-2027 г. Обученията за родителите са за включване в образование на необхванатите деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, както и обучения за приобщаване на родителите в образователната система с цел предотвратяване на повторно отпадане или ново отпадане на вече записаните в образователната система деца и ученици. Необхванати деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст са незаписаните и отпаднали деца на възраст от 4 до 16 години, които по данни на ГД ГРАО имат настоящ адрес в страната, за които екипите за обхват не са получили сведения за заминаването им в чужбина и въпреки това не фигурират в НЕИСПУО.

- SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедагогически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи –**10 374**.

От които	Целева стойност
Регион в преход (ЮЗР)	1 729
София-град	до 610
Благоевград	до 331
София-област	до 331
Кюстендил	до 229
Перник	до 229
По-слабо развити региони	8 645
Пловдив	до 749
Варна, Сливен, Бургас	до 624

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

Пазарджик, Стара Загора, Кърджали	до 531
Добрич, Шумен, Плевен, Търговище	до 406
Русе, Велико Търново, Хасково, Силистра	до 343
Монтана, Ловеч, Ямбол	до 218
Разград, Враца, Габрово, Видин, Смолян	до 156

Индикаторът измерва броя на обучените педагогически специалисти и на обучените образователни медиатори и друг непедagogически персонал - членове от екипите за обхват по Механизма, придобили или надградили умения за работа с деца и ученици от уязвими групи и техните родители за прилагане на мерки за обхващането в образователната система на идентифицираните чрез ИСРМ деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, вкл. за работа с инструментариум за определяне на учениците в риск от отпадане, нормативната уредба в областта на приобщаващото образование, нови учебни програми, компетентностния подход в образованието, подкрепящата образователна среда и мултикултурно образование, социалните и гражданските задължения на родителите и др. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко обучения е участвало по операцията.

- ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) – **32 702**.

От които	Целева стойност
Регион в преход (ЮЗР)	5 450
София-град	до 1 924
Благоевград	до 1 042
София-област	до 1 042
Кюстендил	до 721
Перник	до 721
По-слабо развити региони	27 252
Пловдив	до 2 361
Варна, Сливен, Бургас	до 1 968
Пазарджик, Стара Загора, Кърджали	до 1 673
Добрич, Шумен, Плевен, Търговище	до 1 279
Русе, Велико Търново, Хасково, Силистра	до 1 082
Монтана, Ловеч, Ямбол	до 689
Разград, Враца, Габрово, Видин, Смолян	до 492

Индикаторът измерва броя на децата и учениците и по един техен родител от маргинализирани групи, като напр. роми, обхванати по Механизма, реално участващи в

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация

процеса на приобщаване и предотвратяване отпадането от образование в дейности по операцията. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало. Един родител се брои еднократно, независимо колко от децата му са участвали в дейности по операцията.

Всички индикатори за краен продукт задължително трябва да бъдат включени във всяко проектно предложение по операцията.

Индикатор за резултат по операцията:

- SRI 1.1. Брой деца и ученици записани в предучилищно и училищно образование чрез механизма за съвместна работа на институциите – **30 966.**

От които	Целева стойност
Регион в преход (ЮЗР)	5 161
София-град	до 1 822
Благоевград	до 987
София-област	до 987
Кюстендил	до 683
Перник	до 683
По-слабо развити региони	25 805
Пловдив	до 2 236
Варна, Сливен, Бургас	до 1 863
Пазарджик, Стара Загора, Кърджали	до 1 584
Добрич, Шумен, Плевен, Търговище	до 1 211
Русе, Велико Търново, Хасково, Силистра	до 1 025
Монтана, Ловеч, Ямбол	до 652
Разград, Враца, Габрово, Видин, Смолян	до 466

Индикаторът измерва броя на новозаписаните и нововключени в образование деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, които са били незаписани/необхванати в образователната система преди участие в операцията, но които чрез подкрепата на ПО 2021-2027г., вече са записани и включени в образование в рамките на операцията. Необхванати деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст са незаписани и отпаднали деца на възраст от 4 до 16 години, които по данни на ГД ГРАО имат настоящ адрес в страната, за които екипите за обхват не са получили сведения за заминаването им в чужбина и въпреки това не фигурират в НЕИСПУО.

Индикатор за резултат SRI 1.1. задължително трябва да бъде включен в проектното предложение.

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

КН.ПО.3.4.8.26-271124 – за информация